

БАЛУ ШАХ СКЪПЕРНИКЪТ

Превод от английски: Владимир Бубняк, 1996

chitanka.info

Живеел някога един голям скъперник, който не обичал да дава пари на никого, дори на самия себе си. Наричал се Балу Шах. Един ден той забелязал зрели фурми на едно високо палмово дърво. И тъй като много обичал фурми, приискало му се да си хапне. Не можел обаче да ги достигне, а не искал да моли някого да му набере, защото се страхувал да не се наложи да си плати. Решил сам да се качи на дървото.

Никога преди не се бил качвал на такава палма, но успял да стигне до върха ѝ. Тъкмо когато се опитвал да си откъсне няколко фурми, погледнал надолу. Височината толкова го изплашила, че започнал целият да трепери. От изкачването се бил уморил и вече едва се държал. Страхувал се да не падне. От такава височина сигурно щял да се пребие. Наоколо нямало никой, който да му помогне и той започнал да моли бога за помощ. Обещал да направи всичко, което е по силите му, за да му се отблагодари. Тържествено се заклел, че ако успее да слезе от дървото невредим, ще нагости богато хиляда брамини.

Това обещание го окуражило малко. Той започнал да се спуска надолу по дървото. Когато стигнал до средата, отново погледнал към земята. Сега височината не му се виждала чак толкова страшна. Въздихнал с облекчение и си помислил, че се е зарекъл твърде прибързано. Решил, че броят на брамините, които обещал да нахрани, е много голям. Сторило му се, че бог ще бъде доволен, ако нахрани и петстотин.

Но докато се спускал надолу по дървото си мислел, че и петстотин са много.

— Бог ще разбере затрудненията ми да нахраня толкова много хора. Разумно е да намаля на двеста — мислел си скъперникът.

Така колкото по-надолу се спускал по дървото, толкова повече намалявал броя на брамините. Когато най-после достигнал до земята, той си дал тържествена клетва, че от благодарност ще нагости един брамин.

Балу Шах се поуспокоил и тръгнал към къщи. По пътя пресметнал колко ще струва гощавката на един брамин. Сторило му се твърде много и решил да намали цената. Но как да го направи? Найдобре ще е да поканя някой брамин, който яде малко, си мислел скъперникът. Внимателно разпитал съселяните си. Имало един

брамин, наречен Джанки Дас, за когото казвали, че яде малко. Джанки Дас бил умен и хитър, а и знаел що за човек е Балу Шах. Браминът с готовност приел поканата на Балу Шах.

Като се върнал вкъщи, скъперникът казал на жена си Шамали за тържествената клетва. Обясnil й, че вече е поканил един брамин на обед.

— Трябва да нахраним Джанки Дас, за да се отблагодаря на бога. Направи всичко необходимо — казал Балу Шах на жена си. — Но помни, че трябва да харчим колкото е възможно по-малко — допълнил той.

Случило се така, че следващият ден бил пазарен. За да покрие загубите, които щял да понесе от гощавката, Балу Шах решил да отиде на пазара и да продаде малко стока. Той казал на жена си да се грижи за техния гост.

— Наистина моят дълг е лично да нагости госта. Точно днес обаче имам много спешна работа — обяснил той.

Рано сутринта Джанки Дас видял Балу Шах да бърза към пазара и се запътил към къщата му да види как се нареджат нещата. Шамали се притеснила като видяла госта толкова рано в къщата. Въпреки това тя го поздравила любезно и го поканила да седне.

— Аз се отбих само за малко. По пътя за храма видях Балу Шах и помислих, че може да имаш нужда от съвет или помощ — обяснил Джанки Дас.

— Благодаря ти много — отвърнала Шамали. — Правя всичко, за да спазя правилата и обичаите, но ще се вслушам във всяко твое напътствие.

— Работа е много проста — казал гостът. — Но ти трябва да запомниш нещо твърде важно. Въпреки че дадената клетва е да се нагости един човек, трябва да пригответи храна, колкото за десет души и дори повече. Вярвам, че знаеш колко ястия трябва да бъдат сервирали.

Шамали му изброяла ястията, които е приготвила.

— Така е добре, но няма да е лошо да пригответи още три сладки ястия за десерт от благодарност към бог Ганапати. Нали разбиращ, трябва да сме благодарни на всички богове.

След тези разяснения браминът си тръгнал. До пладне Шамали приготвила всички ястия и скоро гостът пристигнал.

— Надявам се, че храната е готова — казал той. — Нека първо благодарим на божествите на дома.

Шамали запалила една лампа и подредила всички ястия пред нея. Тогава Джанки Дас казал:

— Ти явно си разумна жена и си приготвила всичко, както си му е реда. Но къде са двете жълтици?

Шамали не била чувала за такъв обичай, не си спомняла и съпругът ѝ да е споменавал нещо подобно, но решила, че щом това е важен обичай, той трябва да се спази докрай. Не желела в такъв важен момент да спори с госта.

Джанки Дас започнал да се храни. Той ял по много и от всичко. След това извадил една кърпа и прибрали в нея това, което останало. Получил се огромен вързоп, който бил за неговото семейство. След като прибрали в кесията си двете жълтици, предназначени за божествите, той казал:

— Храната беше хубава и бог ще бъде благодарен на тебе и на съпруга ти Балу Шах. Има само една последна церемония, която се изразява в даването на дакшина.

Шамали не разбрала какво точно трябва да стори. Джанки Дас обяснил:

— Когато се покани на тържествен обед, някой брамин, церемонията не се смята за завършена, преди да му се дадат поне две жълтици. Това е много известен обичай. Ти си умна жена, не може да не го знаеш, нали.

Горката жена се страхувала, че нейният съпруг няма да одобри даването и на дакшина. Но решила, че след като това е много известен и важен обичай, той трябва да се изпълни. И тя дала още две жълтици на брамина.

Най-накрая, доволен от всичко, Джанки Дас се прибрали вкъщи. Извикал жена си и ѝ казал, че Балу Шах щял да дойде в тяхната къща и щял да бъде много ядосан. Джанки Дас обяснил на съпругата си какво точно трябва да прави, когато пристигне Балу Шах. След това се затворил в стаята си и заспал дълбоко след обилния обед.

Балу Шах се прибрали вкъщи късно вечерта. Шамали му разказала всичко, което се е случило по време на гощавката. Балу Шах бил потресен. Той се разярил. Взел една голяма тояга и се втурнал към дома на Джанки Дас.

Когато жената на брамина видяла приближаващия се Балу Шах, тя започнала да вие и да плаче, да се удря по гърдите.

— Ох, проклети човече — плачела жената. — Какво си направил със съпруга ми? Ти си го отровил. Той умира от храната, с която си го гощавал. Ако умре, полицията ще те хване и ти ще бъдеш обесен. Няма да можеш да избягаш. Ох, какво ли ще стане с клетите ми сирачета.

— Хайде, недей вика така — замолил се Балу Шах. — Всички ще чуят. Защо не си изпратила за доктор.

— Доктор ли? — изпищяла жената. — Ами с какво да му платим? Да не би да имаме пари за доктор? Дай ми десет жълтици и веднага ще изпратя за доктор. Ако не извикаме доктор да го излекува, тебе сигурно ще те обесят.

— За бога, почакай само да изтичам до къщи. Изпрати някой с мене да ти донесе десетте жълтици. Трябва да извикаш най-добрния доктор.

Балу Шах взел със себе си сина на Джанки Дас и се втурнал към дома си толкова бързо, колкото го държали краката. Жена му го попитала:

— Защо е това бързане? Какво се е случило?

— Случи се е най-лошото. Отровила си Джанки Дас с храна и ако не се излекува, аз ще бъде обесен.

Скъперникът извадил десет жълтици от сандъка, дал ги на момчето и казал:

— Бягай у дома, дай това на майка си и ѝ кажи да извика най-добрия доктор.

Момчето взело златните монети и изтичало вкъщи. А Балу Шах тържествено си обещал, че ако се спаси от бесило, ще нахрани хиляда и един брамини.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.